

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Bielsko/ Śląsk Cieszyński/ Niemcy

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum Miejskie

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

zabytki z zakresu kultury mieszczańskiej

Daty działalności / zakres czasowy:

1902, 1906-1941 (Heimatsmuseum)

Dostępność

pełna

Rodzaj pamięci

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmin a/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej Zamek książąt Sułkowskich ul. Wzgórze 16a Bielsko-Biała	lokal urzędu hipotecznego w Rynku 1912 lokal na II p. w budynku dawnego sądu, Rynek 9.
DANE KONTAKTOWE		

TELEFON / EMAIL/ WWW	tel./faks: 33 811 10 35 e-mail: sekretariat@muzeum.biel sko.pl	
GODZINY OTWARCIA	poniedziałek nieczynne wtorek 9:00–15:00 środa 9:00–16:00 czwartek 9:00–16:00 piątek 9:00–16:00 sobota 9:00–15:00 niedziela 10:00–18:00	od 1912 roku niedziela 10-12 oraz 13.30-14.30
DYREKTORZY		
ZARZĄDCA		
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadopt owany)		

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Edward Schnack (1853-...) mistrz kominiarski, opiekun zbiorów, udzielał się społecznie jako radny dzielnicowy na polu opieki nad biednymi,

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Kalendarium (historia instytucji)

W 1903 roku z inicjatywą otwarcia placówki wyszedł pastor Arthur Schmidt, a realizacji podjął się Eduard Schnack (1853–1941), mistrz kominiarski i zarazem hobbysta-przyrodnik. Przy tworzeniu tej placówki sporą rolę odegrał też miejscowy nauczyciel, później docent antropogeografii w Wiedniu, Erwin Hanslik (1880–1940). Muzeum otwarto 25 lipca 1906 roku, a jego pierwszym kustoszem został Schnack.

Dzięki staraniom jego kustosa, mistrza kominiarskiego Edwarda Schnacka, w okresie międzywojennym ekspozycję znacznie rozbudowano. Od 1931 roku zajmowała osiem sal na drugim piętrze budowli i jedno niewielkie pomieszczenie na piętrze trzecim, pewna część eksponatów zdobiła też korytarz i klatkę schodową. Było to wówczas jedno z większych muzeów typu regionalnego w Polsce, trzecie na Śląsku, po placówkach działających w Katowicach i Cieszynie.

Muzeum funkcjonowało bez przerwy aż do 1941 roku.

W 1941 roku hitlerowskie władze okupacyjne połączyły obydwie muzea miejskie w tzw. Heimatmuseum, które zostało ulokowane w Białej, w dawnym domu cechowym przy placu Wolności 7. Dotrwało ono tam do końca II wojny światowej.

W 1945 roku zdecydowano o reaktywowaniu działalności Muzeum. Tworzeniem placówki, ulokowanej w Zamku książąt Sułkowskich, zajął się Stanisław Oczko i kierował nią do 1980 roku. Muzeum Miejskie w Bielsku otwarto dla publiczności 14 lutego 1947 roku, jednak już w 1950 roku upaństwowiono je i podporządkowano Muzeum Górnośląskiemu w Bytomiu. Pełną samodzielność placówka odzyskała w 1963 roku, a po utworzeniu województwa bielskiego w 1975 roku została przeobrażona w Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej. Od lat siedemdziesiątych XX wieku przybywały oddziały terenowe: Muzeum Juliana Fałata (1973), Muzeum Techniki Włókienniczej (1979), nazwane później Muzeum Techniki i Włókiennictwa, Muzeum Emila Zegadłowicza (1980-1993), Muzeum w Kętach (1981-2000) oraz Muzeum Dom Tkacza (1992). Od początku 2001 roku Muzeum nosiło nazwę Muzeum w Bielsku-Białej z siedzibą główną w zamku oraz oddziałami Muzeum Techniki i Włókiennictwa, Willą Juliana Fałata i Domem Tkacza. Pod koniec 2013 roku nazwy te zmieniono na: Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej, Stara Fabryka, Fałatówka i Dom Tkacza.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

od 1 stycznia 1911 do 1 marca 1912 pozyskano liczne zabytki z zakresu kultury mieszczańskiej, przedmioty związane z drukiem na tkaninach, malowanaladę cechową bielskich krawców, z 1684 r. , ladę postrzygaczy sukna z 1748 roku, katalog bielskich sukienników z r. 1836, godło cechu piekarzy, dawne meble i zegary, miniatury i wyroby z wosku, starodruki, depozyty: dwa zegary antyczne, srebrne nakrycie stołowe, pamiątki bielskiego Towarzystwa Śpiewaczego, drogą kupną: dzwon z 1612 r. z rozebranego kościoła drewnianego z Kamienicy koło Bielska z 1574 r., polichromię absydy z tegoż kościoła, rzeźby kościelne, młynek drewniany do mielenia farby z XVII w.,

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Strategia pozyskiwania zbiorów

darowizny

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Wystawy czasowe

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

1912 - 600 zwiedzających - głównie młodzież.

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

S. Oczko, *Muzeum w Bielsku-Białej*, w: *Muzea na Górnym Śląsku w XIX i XX wieku*. Bytom 1963, s. 57–60;

H. Schmeja: Erwin Franz Hanslik, w: *Ostschlesische Porträts t. 2*. Red. K. Neumann. Berlin 1996, s. 159–160;

P. Kenig: Materiały do początków muzealnictwa w Bielsku--Białej (1897–1941), „*Bielsko-Bialskie Studia Muzealne*”. 1997, t. 3, s. 18–31;

L. Szafraniec: *Muzealnictwo na Górnym Śląsku*, w: *Cieszyńskie Studia Muzealne / Těšínský muzejní sborník t. 1*. Cieszyn 2003, s. 82.

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Ciekawe cytaty

UWAGI:

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Data sporządzenia karty:

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	